

తెలుగు

9374876965

( తప్పనిసరి )

సమయ పరిమితి : మూడు గంటలు

అర్థాంక మార్కులు : 300

## ప్రశ్నపత్ర విశేష సూచనలు

ముందుగా ఈ క్రింది సూచనలన్నింటిని జాగ్రత్తగా చదివి, సమాధానాలను రాయండి.  
 రఘుక అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలను రాయాలి.  
 ఒకోక్కర ప్రశ్నకు/విభాగానికి మార్కులు ఆ ప్రక్కనే నీర్దేశింపబడి ఉంటాయి.  
 శీర్షికలో ప్రత్యేకంగా సూచింపబడిన స్థలాలలో రఘు - అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు తెలుగులోనే (తెలుగు లిపిలోనే) రాయాలి.  
 ప్రశ్నల పద్ధతి నీర్దేశించిన పదాల నంఖ్యలు పాటింపబడిన ఏకుపు రాసినా, రక్తపు రాసినా, ఉక్క పరిమితికంటే హాచ్చురుగ్గులన్నా మార్కులను తగ్గించబడం జరుగుచుస్తును.  
 ఈ అధ్యాపకంలో ఏదైనా ప్రశ్నకు, విభాగానికి సమాధానం రాయనప్పుడు భాలీ స్థలాన్ని విడివిపెట్టక, ఆ చోట నుష్టంగా కొట్టివేయాలి.

## TELUGU

( Compulsory )

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 300

## QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

**Please read each of the following instructions carefully before attempting questions**

All the questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question/part is indicated against it.

Answer must be written in TELUGU (Telugu script) unless otherwise directed in the question.

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

1. ఈ క్రింది అంశాలలో ఒకచానిని గురించి 600 పదాలలో వ్యాపాన్ని భాయండి :

100

- (a) సాంకేతిక విషాణవు అధిక వినియోగం వల్ల ప్రమాదాలు.
- (b) ప్రణామ్యమే మహాతీత లౌకికవాదం యొక్క బలం.
- (c) భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థకు నేట్లురద్దు వల్ల కలిగే దీర్ఘకాలిక ప్రయోజనాలు.
- (d) ఆయుర్వేద చికిత్స విధానం వట్ల పాశ్చాత్య దేశాల ఆక్రమణ.

2. ఈ క్రింది గడ్యభాగాన్ని త్రిధ్వగా చదివి, చివర ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలను భాయండి :  $12 \times 5 = 60$

బుద్ధికి నిండైన భోజనం పుస్తకాలు. మానవుల అరోచనా వరంబర, వారు చేసిన మహాత్మార్యాలు, కనుగొన్న సమస్యల పుస్తకాలో పరిరక్షించబడుతుస్వదని ఒక మేధావి అన్నారు. మానవ నాగరికతా సంస్కృతుల అభ్యర్థయ వికాసాలకు సంబంధించిన భ్యాలి పుస్తకాలకే దక్కుతుంది. పుస్తకాల యొక్క ప్రాముఖ్యం, విలువ నిరుచమానమైనది. పుస్తకాలు అర్థాట్లాన్ని పెంచిందిస్తాయి. ఉత్తమ గ్రంథాలు మనమ్యాలను దానపత్యం సుంచి దైవత్తునికి సదిపించి, శిల్పాల్యాన్ని జాగ్రతం చేసి జాతికి, సమాజానికి మార్గదర్శనం కావిస్తాయి. మనమ్మను ఉత్సేజసరచి, చిరంతనమైన సత్క్రమాన్ని సెరపుతాయి.

మానవుల మనోరంజనకు సైతం పుస్తకాలు తేడ్చుదుతాయి. మనోరంజనమంచే ఇక్కడ కేవలం సుఖభోగానుభవం అనిగాక మరింత గంభీరమైన అర్థం ఉన్నది. ఏ పుస్తకాలు పాతకుల మనమ్మను తాకి మేధావుకుని వైతనస్వంతం చేయగలవే, అపే మనోరంజక గ్రంథాలని నిఃమైన భావం. పాతకుని మనమ్మలో కలకాలం నిఖిలపోగల ఉత్తమ గ్రంథాలే ఆనందప్రధాయకాలు. అంతమాత్రాన కాలశైవవు రచనలు అప్రథానమైనవని కాదు. మనమ్మ సమస్యలలో వ్యాకులితమై ఉన్నమ్మదు అఱువంచే సాహిత్యం పాతకునికి చాలాపరకు నిరుత్సాహాన్ని తోలిగించి, సూతనోత్సేజాన్ని వెల్లివిరియించజేస్తుంది.

ఉత్తమ గ్రంథాలు విషాణవాన్ని పెంచిందించి మానవులకు ఉల్లాసాన్ని కలిగిస్తాయి. విషాణవాస్తవం, వాణిజ్యం, కరలు, న్యాయశాస్త్రం ఎతుకును సమగ్రం చేస్తాయి. వాటి అధ్యయనం వల్ల పాతకులు తమలో నిఃమైన ఉన్న శక్తినంపదను గ్రహించగలుగుతాము. నిఃం చెప్పాలంచే పుస్తకాలే మనకు వాస్తవమైన బోధకశక్తులు. సూతరాంశాల అపగాచానను కలిగించి గర్భిలార్థాలను పెల్లడించడమే గాక ఆయు విషయాలను గూర్చి నియతంగా ఆరోచనను రేతెల్తించి వదే వదే మననం చేయిస్తాయి. కర్తవ్యాతర్వాల వినికిత్తు కలిగినమ్మదు చరిష్టురాన్ని చూసి శక్తిమంరులను కావిస్తాయి. మహాత్మ గాంధీ కీష్వ నస్సినేశం ఎదురైనమ్మడిల్లా మార్పాదిషం కావించబడం వల్ల ధాడ్చిత తనకు తల్లి చంటిదని అనేవారు. పుస్తకాలు నిత్యానిత్యవీవేకాన్ని సందేశమాపంలో మనకు బోధస్తాయే గాని మనసై కోపగించుకోవటమూ, లని మనసుంచి ప్రతిష్ఠాన్ని ఆశించబమూ ఉండదు.

పుస్తకాలు మనశ్శాంతిని ప్రసాదించి ఎంతో సంతోషాన్ని కలుగజేస్తాయి. పుస్తకాధిమాని నిఃంగా ఒక భ్యామైన పరప్రసాదాన్ని పొందినవాడే. మనస్సుంతా శుస్యాధ్యాయమై అతడు కర్తవ్యాపిముఖుడు కావటమన్నది ఉండదు. పుస్తకాలంచే అంత విషాణవాతమైనవి అన్నమాట.

సమాజంలో విరుద్ధాధిప్రాయాల మధ్య సంఘర్థానికి వ్యాపారాలే ఆయుధాలపుతాయి. పుస్తకాలలో వదిలం చేయబడిన సమాజంలో సమాజాన్ని మార్చియగల మహాత్మకి ఉంటుంది. శాస్త్రాలే ప్రమంచముతో వివిధ మనోభావాల విలసనమే కథా! ప్రసంగంలోని మార్పులు, విషాణవాన్ని సమాజంలోని ఏకో ఒక శాశ్వతత సుంచి ఆవిర్యాపించినవే. ఉత్తమ గ్రంథాలు నైయక్తిక వైతనాన్ని ఉంచివింపజేసి సమాజాన్ని జాగ్రతం చేయబడంలో ప్రథాన భూమికును పహిస్తాయి. గ్రంథాధ్యాయమం మూలాన మానవుల మనోర్ధుక్తఫం సువిశాలమై ఉన్నతాశయాలు చేయబడుచుంటాయి.

పుస్తకాలు ఒక తరం నుంచి వేరొక తరానికి సర్వాంగమైన అనుభవపరంపరను నిరంతరం అందించే శాశ్వత విష్ణుసిధులు. పుస్తకాలలో భాద్రవరిచిన విష్ణున సంవరను ఎవరూ ధ్వంసం చేయలేదు. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంచే పుస్తకాలు చెప్పాలం అపొరమైన విలువ కలిగినవి.

ప్రశ్నలు:

- పుస్తకాలకు అపొరమైన విలువ ఎందువల్ల కలుగుతోంది?
- 'మనోరంజనం' అన్నది లోనైన లర్పం కలిగినదనటంలో రచయిత ఉద్దేశం ఏమిటి?
- పుస్తకాలు మనకు ఎందువల్ల మార్గదీపకాలు?
- గాంధీగారు భగవద్గీతను మాత్రమానమని ఎందుకన్నారు?
- నమాజంలో సూత్ర మైత్రేణై పుస్తకాలు ఏ విధంగా కలుగజేస్తాయి?

✓ 3. ఈ త్రీంది ఖండికను చదివి, మీ సాంత మాటలో మూడవ పంతుకు నంట్టేపించి వ్రాయండి. దానికి శిరీకను ఇష్టవసరం లేదు : 60

ప్రవంచంలో విజయసాధనకు అత్యంత ముఖ్యమైన సాధనం క్షోంచి వనిచేయబం. ప్రగాఢమైన కృష్ణీ మనము ఆశించిన ప్రతిదానిసి సాధించగలుగుతాము. ఈ ప్రవంచమంతా ఒక కర్తృత్వం కాబట్టి కర్తృవ్యాపాలన యొక్కచే మనకు విధివిధితం. క్షోంచి వనిచేస్తే మనము విజయాన్ని పొందగలుగుతాము.

ప్రతినిత్యం కష్టపడి వనిచేయబం వల్ల జీవితం ముందుకు సాగుతుంది. శ్రమించబం మాని కర్తృవ్యకర్మాను ఉప్పిస్తే జీవితమనం ఆగిపోతుంది. కర్తృవ్యమూఢులైనవారు నిరాసక్రంగా ఉండి తమ అలనత్తుం సుంచి బయటపడలేకపోతుంచే, కష్టపడి వనిచేసేవారు ఎటువంటి లవర్ధాలసైనా అధిగమించి బహుముఖీనమైన విజయాన్ని సాధించగలుగుతారు.

కష్టపడి వనిచేసేవాడు విధివిలాసాన్ని సముద్రోక, ఎంతచి శ్రమకైనా పెనురీయక ముందుకు సాగుతాడు. తన శ్రమకు తగ్గ ఫలితం దక్కరేదని క్రుంగిపోదు. ఎప్పుడైనా అపజయం కలిగితే అందుకు కారణాలేమిటో తెలుసుకోవాలని ప్రయత్నిస్తాడు. అంటే, విజయ సాధనకు గాను తనలోని లోపాలను తెలుసుకోవానికి ప్రయత్నిస్తాడన్నమాట.

ఈ ప్రవంచంలో మనం లదుగదుగువా పోరాటం చేస్తూ మన మార్గాన్ని మనమే నిర్మించుకోసాలసి ఉంటుంది. ఎంత శక్తిసంపన్మూలమైనా, ఎన్ని వసతి సదుచౌయాలున్న మనము కష్టపడి వని చేయలేకపోతే విజయాన్నాంగా నడక సాగు. మహానీయులందరి విజయాలకూ మొదటి మొట్టు కష్టపడి వనిచేయబమే.

మన నమాజంలో చాలా మంది అన్నిటికీ అద్భుతమే ప్రధానమని, అంతా మన పూర్వకర్తు వల్లనే జరుగుతున్నదని సమ్ముతాలు. అటువంటి వారు సమాజాభ్యర్థయానికి తోడ్డడలేదు. అంతా అద్భుతమే అనుకోవాలు ఏ మహాత్మార్యాన్ని నిర్వహించలేదు. కంఠమైన శ్రమఫలితంగానే గొప్ప గొప్ప విష్ణునాచివ్యరణలు, సరికొత్తవి కనుగొంచాలు, సూత్ర స్వంతలు సాధ్యమైనాయి. మనకున్న సాధన సామగ్రి, ప్రతిభాజక్కలు గమ్యాన్ని చేరుకోవానికి ఉద్దీపకాలు కావచుసు గాని, కేవలం కంఠ శ్రమ వల్ల మాత్రమే మనము విజయాన్ని చూర్చించాము.

కష్టపడి వనిచేయబం వల్ల మాత్రమే మనము కీర్తిని, పశ్చార్యాన్ని పొందగలుగుతాము. కర్తృవ్యాప్తికో కృష్ణ చేయబం మూలాన మనస్సుంతా ఆసందంతో నిండిపోతుంది. అంతరాత్మకోని మాలిన్యాలన్నీ తోలగిపోయి ప్రగాఢమైన సంతోషాన్ని పొందగలుగుతాము. కష్టపడి వనిచేసే వారికి ఎటువంటి ఆచారమైపోల అడ్డంకుంతోనూ నిమిత్తం ఉండదు. కర్తృవ్యాప్తాంగా ప్రయోజించబమే వారి

జీవితాలయం. రోజులు ఒక్కపంచ పనిచేసే తర్వాత ఇంటికి లింగి పచ్చిన రైతు గొంతెర్లి పోయిగా ఏ ఉనవదగితాన్ని పొడుతున్నాడు అయిన కంఠం దివ్యమైన నంగితథంగిని సృష్టిస్తుంది.

కష్టపడి వనిచేయబం పల్ల మనస్సంతుస్సి చేకూరి శరీరం ఆరోగ్యపంతంగా ఉంటుంది. శారీరికమైన ఏ జ్ఞాన రేకపిచటం వల్ల నేటివారిని రుగ్మితలు చుట్టూముదుతున్నాయి. శరీరము ప్రతివారికీ అత్యంతాపక్షకం. శరీర కణ్ణిన్ని అలవరచుకొన్నారు దీర్ఘకాలం జీవిస్తారని వేరే చెప్పుకుర్లేదు. ఆరోగ్యపంతమైన శరీరంలో ఆరోగ్యపంతమైన ఆరోగ్య లుంబాయని అంచారు. శరీర స్వాస్థ్యాన్నిపూడు ఎఱువంటి విషమ వరిస్తునైనా తేలికగా తినుకోగలుగుతాడు. కీళ్ళ సమయాలలో అందోళన చెండక దైర్యంగా వాటిని ఎదుర్కొచ్చాడు. అన్ని సమస్యలకూ వరిష్టిరాన్ని కనుగొంచాడు.

శారీరిక జ్ఞానతోపాటు బోద్ధికమైన పరిజ్ఞాన యొక్క అర్థాన్ని గుర్తించిన మన మహార్థులు ధ్యానరకులై ప్రభాతీయమ్మ కోసం కృపించేశారు.

కష్టపడి వనిచేయబంచే మరొక విశిష్టమైన అర్థం కూడా ఉన్నది. ఒకప్పుడిది ఎంతో ఫలదాయకమూ, వేరొకప్పుడు నిష్పతమూ కూడా కావచ్చున్నామాట. రైతు పొలంలో కష్టపడి వ్యవసాయం చేస్తాడు. ఇని ఫలదాయకమైన కృషి, తేపలం ఆబరాడుకోపటానికి, వ్యాయామానికి చేసే కృషి పల్ల ఎఱువంటి సత్కరితమ్ము ఉండదనిపించటం నహాచమే. అయితే ఇటువంటి కృషిషీ జీవింటో కొంత ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. గాంధీగారు మనము వని అంటూ చేయవలసివస్తే అది సలుగురికీ ప్రయోజనకరమైన వనే ఎందుకు చేయకూడదు? అని అన్నారు.

ఏ దేశంలోని ప్రజలు కష్టపడి వనిచేయగలనో, ఆ దేశాలే ప్రగతివథంలో ఉంచాయి. ప్రపంచయుద్ధం దుష్టరిగామాలను చవిచూసిన తర్వాత జర్మనీ, ఇప్పాన్ కర్ఱిరమైన జ్ఞానచేసి తమ దేశాలను పునర్నిర్మించుకొన్నాయి.

తాత్కర్మమేనిబంచే, కష్టపడి వనిచేయబంటోనే జీవితానందం ఉన్నదని, అదే షష్టి సృజనాత్మకతకు పునాది లని.

(361 పాఠాలు)

#### 4. ఈ క్రింది తెలుగు పదనాన్ని అంగ్రేంటోనికి అనుపరించండి :

20

సుప్రసిద్ధ స్వాతంత్య నమరయాధులు రాజ్యాల్లో పురుషేత్తమ్ దాన్ ఉండన్ 1919లో అలహాబాదు పురపాలక నంఖుం చైర్మన్ పదవిని చేపట్టాడు. ఆయనకది చాలా కీళ్ళమైన నన్నిచేశం. ఆ రోజుల్లో అంగ్రీయులకు ఎంత ప్రాబలయ్యు, ప్రభాషశిల్ప ఉండేవంచే చైర్మన్గా ఉన్నప్పటికీ ఒక సామాన్య భారతీయునికి తన బాధ్యతలను నిర్వహించటం ఎంతో కష్టంగా ఉండేది. కార్యాలయ బాధ్యతను చేపట్టిన తర్వాత, మిలిటరీ కంబోన్సైటు వారు నీటిని వాడుకొంటున్నప్పటికీ పన్నుమాత్రం చెల్లించటం లేదని ఆయన గుర్తించారు. అంగ్రీయులు ఒక నెలరోజుల్లోగా వస్తు చెల్లించకపోతే నీటి సరఫరాను నిలిపివేయపలసి వస్తుందని ఆయన మిలిటరీ కంబోన్సైటు కార్యాలయానికి నోటిసు పంపించారు.

ఆ నోటిసు కంబోన్సైటులోనూ, డారు డారంతచానూ, పురపాలక నంఖుంలోనూ పెనుసంచలనాన్ని సృష్టించింది. స్థానిక వార్తావత్తికలు ఉండన్ గారి ఆ ఆచ్ఛాదన ప్రముఖంగా ప్రచురించాయి. నోటిసు ప్రకారం నీటి సరఫరా నిలిపివేయాల్సిన చిట్టపరి రోజున మిలిటరీ అధికారులు పురపాలక నంఖుం పొలక వర్ధం వారి కార్యాలయాన్ని చేరుకొన్నారు. మా కంబోన్సైటుకు నీటి సరఫరా నిలిపివేయబం మీ పల్ల కాదని సీనియర్ అధికారి ఒకరు ఉంటన్ గారితో అన్నారు. ఆ రోజుకల్లా వస్తు చెల్లించకపోతే నీటి సరఫరాను ఆపివేస్తానుని లొఱుకూ బెఱుకూ లేని కంఠంలో ఉండన్ గారన్నారు.

అఖీనరు కోపం ఆశ్వకోలేక గొంతెత్తి తేకలు పెట్టినా ఉండనగారు స్థితికంగా ఉండినియారు, చేసిదేనీ తేక నిలియిరి అధికారులందరూ వెళ్లినియారు. కార్బూలయమంతుగా ఎంతో ఉత్సేషనకరమైన వాతావరణం వెర్రివిరిసింది. ఉండన గారి స్థిరవిత్తని, శాంత స్వభావాన్ని చూసే అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

ఆ మరునటి రోజున కంటోన్మైంటుకు చెందిన అంగ్గీయ నిలియిరి అధికారులు పన్ను చెర్రించినేళారు.

- ✓ 5. ఈ క్రింది ఖండికను ఇంగ్లీషు నుంచి తెలుగులోకి అనువదించండి :

20

In ancient times in most civilized countries, for example in Egypt, Iraq, India, China and in the Roman Empire, many great irrigation works were constructed. In very hot countries, water is even carried in underground channels to prevent it from being evaporated by the sun's heat. In modern time, great dams have been built across rivers and these are used for more than one purpose, hence they are called multipurpose undertakings. Firstly, such dams help to prevent floods, by controlling the amount of water which rushes down a river in the rainy season. This also prevents an enormous amount of damage and loss to farmers. Secondly, by storing up great quantities of water in the artificial lakes behind the dams, irrigation can be provided for many acres of land in the dry season, so that crops can be grown where none would have grown before. Thirdly, the people in the towns and cities in the neighbourhood can be certain by getting a sufficient supply of water for drinking and other purposes, even in the driest weather. Fourthly, the water stored up behind the dams is made to generate electric power by letting it run through turbines.

6. (a) ఈ క్రింది వాటిని మీ సాంత వాక్యాలలో ఫ్రమోగించండి :

$2 \times 5 = 10$

- (i) ఇనువగుగ్గితు
- (ii) అడుగుజాడలు
- (iii) కడువు మంట
- (iv) చక్కలో బల్లం
- (v) రంపపు కోత

$2 \times 5 = 10$

- (b) ఈ క్రింది వాటికి సమానార్థక వదాలను వ్రాయండి :

- (i) కోరిక
- (ii) జిమ్మెటు
- (iii) శాంతి
- (iv) సందేహము
- (v) పర్యతము

(c) ఈ క్రింది వాటికి ప్రతిరోదక వదాలను భాయండి :

$2 \times 5 = 10$

- (i) అస్వతం
- (ii) సుముఖుడు ✓
- (iii) అర్పించు
- (iv) శుభ్యమృదు ✓
- (v) సుందరులి

✓ (d) ఈ క్రింది వదాలలోని తప్పులను సరిచేయండి :

$2 \times 5 = 10$

- (i) బోధ్యం
- (ii) విస్మానము
- (iii) సౌచాయము
- (iv) విగ్నాసము
- (v) అమావాస్య

★ ★ ★

SB8—1180